

5. Еремейчук Р.А. Обоснование стратегии устойчивого развития предприятия. // Экономика развития. 2002. № 2(22). С. 56–60.
6. Власюк О.С. Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання: монографія / О.С. Власюк. – К.: Акад. фін. упр., 2011. – 473 с.
7. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення [Текст] / О.В. Ареф'єва, Д.М. Городянська. Актуальні проблеми економіки. 2008. №8(86). С. 83-90.
8. Буянова М.Э. Внутренние и внешние угрозы в стратегии безопасного развития экономического пространства макрорегиона // Вестник Волгоградского государственного университета. Сер. 3, Экономика. Экология. 2013. №2(23). С.8-17.
9. Еремейчук Р.А. Обоснование стратегии устойчивого развития предприятия // Экономика развития. 2002. № 2(22). С. 56–60.
10. Маргасова В.Г. Система забезпечення стійкості національної економіки та її безпеки: теорія, методологія, практика управління: Монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2014. 416 с.
11. Doing business in a more transparent world. Comparing regulation for domestic firms in 183 economies. The World bank, IFC. 2012. 212 p.

Мацука В.М.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
Маріупольського державного університету

РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

Причиною інтересу до екологічного туризму є стійке погіршення якості навколишнього середовища, а також зростання останнім часом екологічної свідомості людей. З огляду на те, що в доступному майбутньому темпи урбанізації та забруднення природних ландшафтів будуть збільшуватися, відповідно, і інтерес до екологічного туризму буде посилюватися.

Екологічний туризм – подорожі до відносно неспотворених або незабруднених областей з унікальними природними об'єктами [1].

В сучасний час існує чотири види екологічного туризму:

1. Науковий туризм. Об'єктами туризму в даних турах виступають особливо охоронні природні території, заповідники, заказники, національні парки тощо. Під час наукових екотурів туристи беруть участь в різних дослідницьких експедиціях, ведуть польові спостереження. Наприклад, круїзи по Галапагоським островам.

2. Тури історії природи. Це сукупність навчальних, науково-культурних екскурсій, які пролягають по спеціальним екологічним маршрутам. Такі екотури організуються на територіях заповідників і національних парків. Цей вид туризму дуже популярний в Німеччині, тому його називають німецькою моделлю розвитку екологічного туризму.

3. Пригодницький туризм. У нього можна включити наступні тури: discovery amp; adventure holidays; short destinations; walking amp; trekking; multi activity holidays; overland tours. Даний вид екологічного туризму об'єднує всі подорожі, пов'язані з активними способами пересування і відпочинку на природі. До даного виду екотуризму також відносять такі: альпінізм, скелелазіння, льодолазіння, спелеотуризм, гірський і пішохідний туризм, водний, лижний, гірськолижний туризм, кінний туризм, дайвінг, парапланеризм. Ці види туризму з'явилися недавно і відносяться до екстремального туризму.

4. Подорожі в природні заповідники і резервації. Висока атрактивність унікальних та екзотичних природних об'єктів і явищ, що знаходяться в заповідниках, залучає безліч туристів. 60% туристів, які подорожують країнами Латинської Америки, мають мету відвідування національних парків, природних заповідників і резервацій. Цей вид екотуризму, також дуже розвинений в Австралії, тому його називають австралійською моделлю розвитку

екологічного туризму [1].

Розвиток екологічного туризму, перетворення його в суспільно значиме соціально-економічне явище актуалізує проблему його ефективного регулювання. Під регулюванням розвитку екологічного туризму розуміють розробку таких інструментів, які б змогли забезпечити ефективну координацію діяльності господарських суб'єктів та реалізацію заходів на територіальному рівні.

Регулювання розвитку екологічного туризму уявляє собою трирівневу систему, яка включає:

- координацію та сприяння розвитку екотуризму в глобальному (міжнародному) масштабі;
- узгодженість екотуристській політики на міждержавному рівні;
- узгодженість політики в області екотуризму на національному та регіональному рівнях [2, с. 96].

У зв'язку з цим, вибудовуючи власну політику в галузі розвитку екотуризму, Україна повинна враховувати міжнародний досвід. Так, в нашій країні існують наступні інструменти державного регулювання розвитку екологічного туризму:

- вдосконалення нормативно-правової бази екотуризму;
- розвиток методології ліцензування, стандартизації та сертифікації;
- податкове регулювання;
- цільове бюджетне фінансування програм розвитку;
- створення сприятливих умов для інвестування;
- створення умов економічного стимулювання охорони і відновлення природних ресурсів;
- наукові дослідження;
- підготовка професійних кадрів для екотуристської діяльності;
- формування іміджу України на світовому ринку екотуризму;
- маркетингове забезпечення просування екотуристичного продукту на внутрішній і світовий ринки [3];
- стимулювання участі суб'єктів екотуризму в міжнародних програмах з розвитку екотуризму;
- координація діяльності державного і приватного сектора в галузі розвитку екотуризму.

Розвиток екологічного туризму прямо пов'язаний з реалізацією завдань сталого розвитку країни. Основною метою екологічної політики держави є розробка правових та економічних засад охорони навколишнього природного середовища та раціонального природокористування, що забезпечують створення екологічно безпечних умов проживання на території країни.

Головними перешкодами і бар'єрами на шляху сталого розвитку екологічного туризму в Україні слід визнати:

- недостатній рівень розвитку інфраструктури в сфері екологічного туризму;
- необхідність диверсифікації пропонованих форм і напрямків екологічного туризму;
- низький рівень транспортної доступності екотуристичних регіонів;
- відсутність єдиних стандартів туристично-рекреаційного проектування та сталого розвитку природних територій;
- підвищення вимог до самоокупності туристських об'єктів природного характеру;
- низький рівень екологізації туристської діяльності;
- недостатній обсяг інвестицій, спрямованих на підвищення рівня використання інноваційних ресурсозберігаючих технологій та матеріалів при розробці та реалізації екологічних турів;

- незадовільна якість і результати політики з просування екологічних об'єктів і територій, природний потенціал яких може бути затребуваний на національному та міжнародному туристичному ринку;
- відсутність відомих брендів в сфері екологічного туризму;
- низький рівень екологічної культури та самосвідомості у потенційних туристів;
- високий ступінь загрози природним об'єктам з боку споживачів туристичних послуг та місцевого населення [2;3].

Підводячи підсумок, можна говорити про наступні ключові напрямки регулювання туристичних потоків в умовах екологічного туризму:

- формування механізму гнучкого ціноутворення, орієнтованого на величину і структуру туристського потоку з урахуванням цілого ряду факторів, в тому числі пропускну здатності і сезонності;
- орієнтація на організовані тури і обмеження безконтрольного самостійного туризму, потенційно небезпечного для екосистеми;
- розвиток екологічної самосвідомості і відповідальності перед навколишнім середовищем;
- створення зручної і комфортної інфраструктури, перш за все в контексті засобів розміщення, для задоволення запитів різних груп споживачів.

Реалізація всіх перерахованих вище завдань дозволить забезпечити оптимальне співвідношення між інтересами туристів і самого екологічного регіону, створить умови для збереження і рекультивації природної спадщини нашої країни.

Література:

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма: учебное пособие. Ростов-на-Дону: Советский спорт, 2008. 117 с. URL: <https://cutt.ly/WbUegoV> (дата звернення: 08.05.2021).
2. Мозговая О.С. Современные мотивации развития экологического туризма и механизмы его регулирования. Журнал международного права и международных отношений. 2005. № 4. С.96-100. URL: <https://cutt.ly/YbUeK28> (дата звернення: 08.05.2021).
3. Мозговая О.С. Инструменты управления развитием экологического туризма в регионах мира. Белорусский журнал международного права и международных отношений. 2004. № 2. URL: <https://cutt.ly/6bUruDd> (дата звернення: 08.05.2021).

Семкова Л.В.,

к.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту
Маріупольський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Низька ефективність екологічного оподаткування, як інструменту регулюванні рівня екологічної безпеки України змушує науковців, на сучасному етапі невідкладно вирішувати проблеми екологічного оподаткування та розробляти нові теоретико-методологічні підходи до його удосконалення з врахуванням особливостей державного управління.

В Україні основним елементом системи екологічного оподаткування є екологічний податок і як визначено у Податковому Кодексі України, він відноситься до загальнодержавних податків та зборів і справляється з:

- фактичних обсягів забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;
- з обсягів забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;
- з обсягів розміщених відходів, крім обсягів та видів відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання;